

Olsztyn, dnia 14 września 2014 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.3.9.2014

Pani Janina Trus
Wójt Gminy Świętajno
Urząd Gminy
19-411 Świętajno 104

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy z siedzibą 19-411 Świętajno, REGON: 790671314, NIP: 847 16 12 190.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Urzędzie Gminy w Świętajnie nadzorowała Pani Janina Trus, która pełni funkcję Wójta Gminy od 6 grudnia 2006 r. (akta kontroli str. 94)

Kontrolę przeprowadziła:

- **Małgorzata Renata Andrukiewicz** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze w Elku;
 - legitymacja służbowa nr 21/2012 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-VI.0030.696.2014 z dnia 25 czerwca 2014 r.
- (akta kontroli str.5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach: 14-18 lipca 2014 r.

Odnotowano ją w książce kontroli Urzędu Gminy w Świątynie, pod pozycją 4/2014.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli – ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- okres objęty kontrolą – okres świadczeniowy 2012/2013, tj. od 1 października 2012 r. do 30 września 2013 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.), zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 5)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Gminy w Świątynie ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**

Ustalenia przeprowadzonej kontroli

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Na terenie gminy Świątynio organem właściwym w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej przeprowadzenia był Wójt Gminy Świątynio. Zadania wynikające z powyższej ustawy realizował Urząd Gminy w Świątynie.

Realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą zajmowały się dwie osoby. Jedna osoba zatrudniona na stanowisku inspektora w wymiarze 1 etatu, w tym; 0,5 etatu wyszczególniono na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych; 0,5 etatu wyszczególniono na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (finansowane z dotacji celowej na realizację zadań zleconych). Druga osoba została zatrudniona na stanowisku pomoc administracyjna w wymiarze 1 etatu, w tym: 0,5 wyszczególniono na realizację postępowania egzekucyjnego wobec dłużników alimentacyjnych. W okresie od 15 października 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. osoba ta w ramach

zastępstwa realizowała wszystkie zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadziła postępowanie egzekucyjne wobec dłużników w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 94)

Sekretarz Gminy Świątajno oraz pracownik realizujący zadania objęte kontrolą posiadali pisemne upoważnienia Wójta Gminy Świątajno udzielone na podstawie art. 8a, 8b, 8c oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do prowadzenia postępowania, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i wydawania w tym zakresie decyzji, przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy oraz prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż upoważnienia organu właściwego były zgodne z obowiązującymi na dzień rozpoczęcia kontroli przepisami prawa. Pracownicy realizowali zadania objęte kontrolą zgodnie z udzielonym upoważnieniami oraz przyjętymi zakresami czynności.

(akta kontroli str. 95-101)

Pracownicy wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą, uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującej certyfikaty.

(akta kontroli str. 111-113)

Na dzień rozpoczęcia kontroli Urząd Gminy w Świątajnie realizował swoją działalność na podstawie statutu Gminy Świątajno nadanego w drodze Uchwały Nr XXXIII/148/04 Rady Gminy Świątajno z dnia 29 grudnia 2004 r., zmienionego Uchwałą Nr VIII/43/07 Rady Gminy Świątajno z dnia 25 czerwca 2007 r., Uchwałą Nr XXVII/146/09 Rady Gminy Świątajno z dnia 19 marca 2009 r. oraz Uchwałą Nr XXXVII/205/10 Rady Gminy Świątajno z dnia 19 lutego 2010 r.

(akta kontroli str. 17-49)

Strukturę organizacyjną Urzędu Gminy, zakres działania i zasady jego funkcjonowania określał regulamin organizacyjny, przyjęty Zarządzeniem nr 42/09 Wójta Gminy Świątajno z dnia 7 lipca 2009 r. z późniejszymi zmianami.

(akta kontroli str. 50-93)

W wyniku dokonanej analizy w trakcie kontroli stwierdzono, iż statut Gminy Świątajno oraz regulamin organizacyjny Urzędu Gminy Świątajno był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

Urząd Gminy w Świątajnie przy realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów korzysta z oprogramowania, którego autorem jest firma Sygnity.

(akta kontroli str. 114, 149)

Organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela mogą gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dane osobowe dłużników alimentacyjnych oraz członków ich rodzin. W toku kontroli ustalono, że w kontrolowanym okresie jednostka gromadziła i przetwarzała dane osobowe powstałe w wyniku realizacji zadań z wyżej wymienionej ustawy na podstawie zgłoszenia Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych w dniu 25 czerwca 2013 roku – zbioru danych osobowych o nazwie „Fundusz alimentacyjny”

(akta kontroli str. 115-119)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy wierzyciela jest zobowiązany przekazywać do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Kontrolującej okazano dokument potwierdzający posiadanie umowy o współpracy z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej Spółką Akcyjną z siedzibą we Wrocławiu. W trakcie kontroli stwierdzono, iż jednostka kontrolowana aktualizowała dane dotyczące zadłużenia dłużników alimentacyjnych w stosunku do gminy Świątajno z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 120-123, 124-129)

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów miał zapewnione dobre warunki pracy. Stanowisko wyposażono w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana w szafach zamykanych na klucz. Wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe przyjmowane były od dłużników alimentacyjnych w sposób zapewniający ochronę ich danych osobowych. Dostęp do Ośrodka jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 153)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

W wyniku analizy przedkontrolnej, dokonanej na podstawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów finansowanych ze środków budżetu państwa za IV kwartał 2012 roku oraz za I, II i III kwartał 2013 roku określono, że kontroli poddanych będzie co najmniej 16% losowo wybranych postępowań administracyjnych - ze wszystkich postępowań prowadzonych przez Urząd Gminy w Świątajnie, w okresie objętym kontrolą, w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz co najmniej 18% losowo wybranych akt dłużników alimentacyjnych, w zakresie podejmowanych wobec nich działań.

(akta kontroli str. 130-145, 146-148)

Postępowania administracyjne

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że w okresie świadczeniowym 2012/2013 w Urzędzie Gminy Świątajno prowadzono 134 postępowania administracyjne związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym:

- 72 postępowania administracyjne związane z rozpatrywaniem wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2012/2013;
- 55 postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 6 postępowań administracyjnych w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 1 postępowanie administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 146-148)

Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

Wójt Gminy Świątajno – w okresie świadczeniowym 2012/2013 (według stanu na dzień 30 września 2013 r.) – zobowiązany był do podejmowania działań wobec 40 dłużników alimentacyjnych, w tym:

- 21 dłużników mieszkających na terenie gminy Świątajno – wierzyciel również mieszkał na terenie tej gminy;
- 19 dłużników mieszkających na terenie gminy Świątajno – wierzyciel mieszkał na terenie innej gminy.

Pracownik realizujący zadania objęte kontrolą prowadził również rejestr dłużników, dla których Wójt Gminy Świątajno był organem właściwym wierzyciela, w sytuacji, gdy dłużnik zamieszkiwał na terenie innej gminy – 37 dłużników.

(akta kontroli str. 147-148)

Zgodnie ze wstępnymi założeniami ustalono, że kontroli poddane będą minimum 22 postępowania administracyjne z losowo wybranych spraw z zakresu objętego kontrolą.

W toku kontroli analizie poddano akta 40 postępowań administracyjnych, co stanowiło 29,85% ogółem prowadzonych w kontrolowanym okresie postępowań, w tym:

- 18 postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego 1 postępowanie zakończone zostało wydaniem decyzji odmownej;
- 2 postępowania administracyjne w sprawie zmiany decyzji w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów;

- 14 postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 5 postępowań administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 1 postępowanie administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 154-227, 258-277, 286-313, 344-345)

Postępowania administracyjne kontrolowano pod kątem prawidłowości i terminowości ich prowadzenia.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych w Urzędzie Gminy w Świątynie skontrolowano akta 23 losowo wybranych dłużników alimentacyjnych, co stanowiło 29,87% ogółem prowadzonych akt dłużników według stanu na dzień 30 września 2013 r., w tym:

- 12 akt dłużników alimentacyjnych, dla których Wójt Gminy Świątyni był organem właściwym w zakresie podejmowanych działań;
- 11 akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym w zakresie podejmowanych wobec nich działań był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

(akta kontroli str. 228-285, 345-346)

Akta dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości podejmowanych wobec nich działań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W trakcie kontroli stwierdzono uchybienia:

• nie mające wpływu na kontrolowaną działalność:

1. W 1 przypadku z 3 skontrolowanych akt dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których Wójt Gminy Świątyni był organem właściwym dłużnika i prowadził postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, co stanowiło 8,33% ogółem skontrolowanych akt dłużników, dla których organem właściwym do podejmowania działań wobec dłużników był Wójt Gminy Świątyni, stwierdzono iż jednostka kontrolowana po uprawomocnieniu się decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się nie złożyła wniosku o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)

(akta kontroli str. 274-277)

Skutek uchybienia:

Działanie organu właściwego dłużnika niezgodnie z art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

• **powtarzalne występujące w znacznej liczbie :**

1. W 5 przypadkach z 12 skontrolowanych akt dłużników alimentacyjnych, co stanowiło 41,66% ogółu skontrolowanych akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym do podejmowania działań wobec dłużnika alimentacyjnego był Wójt Gminy Świątajno stwierdzono, iż jednostka kontrolowana, pomimo ustalenia w trakcie wywiadu alimentacyjnego, że dłużnik jest osobą bezrobotną zarejestrowaną w PUP, nie skierowała wniosku o aktywizację zawodową danego dłużnika.

(akta kontroli str. 238-241, 242-245, 246-249, 250-253, 258-261)

Skutek uchybienia:

Działanie organu właściwego dłużnika niezgodne z art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2. W 12 aktach dłużników alimentacyjnych, co stanowiło 100% skontrolowanych akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym do podejmowania wobec nich działań, w okresie świadczeniowym 2012/2013 był Wójt Gminy Świątajno, stwierdzono nieaktualność treści pouczenia zawartego w wezwaniu na wywiad alimentacyjny, z treścią art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 325-340)

Skutek uchybienia:

W sytuacji wniesienia odwołania przez dłużnika alimentacyjnego od wydanych wobec niego decyzji o uznaniu za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, może skutkować unieważnieniem tych decyzji przez organ wyższej instancji.

W zakresie niniejszego uchybienia w trakcie kontroli pracownik realizujący zadania objęte kontrolą złożył stosowne wyjaśnienia, których treść została w całości uwzględniona przez inspektora kontroli.

(akta kontroli str. 341)

Przyczyną powstania stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień było skumulowanie w jednym okresie, pracy wynikającej z nałożonych na pracownika zadań z zakresu: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach rodzinnych, egzekucji i windykacji oraz niewystarczający nadzór Wójta Gminy Świątajno nad realizacją kontrolowanych zadań.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu Gminy w Świątajnie nie wpłynęła żadna skarga dotycząca spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, co wynikało z przedstawionego kontrolującej rejestru skarg prowadzonego przez jednostkę kontrolowaną.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli uchybieniami – działając w oparciu o art. 46 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U., Nr 185, poz. 1092) – wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. Bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, podejmować wobec dłużnika dalsze działania, zgodnie z art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Po ustaleniu w trakcie wywiadu z dłużnikiem, iż powodem nie wywiązywania się ze zobowiązań alimentacyjnych jest brak zatrudnienia, informować właściwy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej tego dłużnika, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Uwzględniając w całości złożone w trakcie kontroli przez pracownika realizującego zadania objęte postępowaniem kontrolnym wyjaśnienia, odstępuje się od wydania zalecenia do uchybienia opisanego na stronie 7 projektu wystąpienia pokontrolnego zawartego pod poz. 2.

Proszę Panią Wójt o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz.U., Nr 185, poz. 1092) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Wanda Szwabia Kicińska

10.09.2014
KIEROWNIK ODDZIAŁU

Joanna Janionka Kasirau

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Iwona Zajac

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI

Wpłynęło dnia 2014-09-11.

L.dz.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Radosław Gazda

DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI

8

Elwira Stupienko

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grzyżyna Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski

05.09.2014 r.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Małgorzata Andruckiewicz